

CONVENȚIE din 10 decembrie 1984 împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante*)

Statele părți la prezenta convenție, considerînd că, în conformitate cu principiile proclamate în Carta Națiunilor Unite, recunoașterea drepturilor egale și inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane constituie fundamentul libertății, al justiției și al păcii în lume, recunoscînd că aceste drepturi decurg din demnitatea inerentă persoanei umane, avînd în vedere că statele sînt obligate, în virtutea cartei, în special a art. 55, să încurajeze respectul universal efectiv al drepturilor omului și al libertăților fundamentale, ținînd seama de art. 5 din Declarația universală a drepturilor omului și de art. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care, ambele, prevăd că nimeni nu va fi supus torturii, nici la pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, ținînd seama deopotrivă de Declarația asupra protecției tuturor persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată de adunarea generală la 9 decembrie 1975, dorind să sporească eficacitatea luptei împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în lumea întreagă, au convenit cele ce urmează:

▣PARTEA I:

▣Art. 1

1.In sensul prezentei convenții, termenul tortură înseamnă orice act prin care se provoacă unei persoane, cu intenție, o durere sau suferințe puternice, fizice ori psihice, mai ales cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a o intimida sau de a face presiuni asupra ei ori de a intimida sau a face presiuni asupra unei terțe persoane, sau pentru oricare alt motiv bazat pe o formă de discriminare oricare ar fi ea, atunci cînd o asemenea durere sau astfel de suferințe sînt aplicate de către un agent al autorității publice sau de orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau la instigarea ori cu consimțămîntul expres sau tacit al unor asemenea persoane. Acest termen nu se referă la durerea ori suferințele rezultînd exclusiv din sancțiuni legale, inerente acestor sancțiuni sau ocazionate de ele.

2.Acest articol nu aduce atingere nici unui instrument internațional sau legi naționale care conține ori poate să conțină dispoziții de mai largă cuprindere.

▣Art. 2

1.Fiecare stat parte ia măsuri legislative, administrative, judiciare și alte măsuri eficace pentru a împiedica săvîrșirea de acte de tortură pe oricare teritoriu aflat sub jurisdicția sa.

2.Nici o împrejurare excepțională, oricare ar fi ea; fie că este vorba de starea de război sau de amenințări cu războiul, de instabilitate politică internă sau de orice altă stare de excepție, nu poate fi invocată pentru a justifica tortura.

3.Ordinul unui superior sau al unei autorități publice nu poate fi invocat pentru a justifica tortura.

▣Art. 3

1.Nici un stat parte nu va expulza, nu va reîntoarce, nici nu va extrăda o persoană către un alt stat în care există motive serioase de a crede că acolo ea riscă să fie supusă la tortură.

2.Pentru a stabili dacă există asemenea motive, autoritățile competente vor ține seama de toate considerațiile pertinente, inclusiv, dacă este cazul, de existența, în statul vizat, a unui ansamblu de violări sistematice ale drepturilor omului, grave, flagrante sau de proporții.

▣Art. 4

1.Fiecare stat parte veghează ca toate actele de tortură să constituie infracțiuni în raport cu dreptul său penal. Se va proceda tot astfel în legătură cu tentativa de a săvîrși tortura sau cu orice act, comis de orice persoană, care constituie complicitate sau participare la actul de tortură.

2.Fiecare stat parte consideră aceste infracțiuni ca fiind pasibile de pedepse corespunzătoare, dată fiind gravitatea lor.

▣Art. 5

▣1.Fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența de a soluționa infracțiunile vizate de art. 4, în următoarele cazuri:

a) cînd infracțiunea a fost comisă pe oricare teritoriu aflat sub jurisdicția acelu stat ori la bordul aeronavelor sau navelor înmatriculate în acel stat;

b) cînd autorul bănuīt al infracțiunii este un resortisant al acelu stat;

c) cînd victima este un resortisant al acelu stat, iar acesta din urmă consideră că este oportun.

2.Fiecare stat parte ia, de asemenea, măsurile necesare pentru a-și stabili competența cu privire la acele infracțiuni, în cazul cînd autorul bănuīt al acestora se găsește pe oricare teritoriu de sub jurisdicția sa și de unde acel stat nu îl extrădează conform art. 8 către unul din statele vizate la paragraful 1 al prezentului articol.

3.Prezenta convenție nu înlătură nici o competență penală exercitată potrivit legilor naționale.

▣Art. 6

1.Dacă apreciază că împrejurările o justifică, după ce a examinat informațiile de care dispune, fiecare stat parte pe teritoriul căruia se găsește o persoană bănuītă de a fi săvîrșit o infracțiune prevăzută la art. 4 asigură arestarea acestei persoane sau ia orice alte măsuri juridice necesare pentru a-i asigura prezența. Acest arest și aceste măsuri trebuie să fie conforme cu legislația acelu stat; ele nu pot fi menținute decît pe perioada necesară declanșării urmăririi penale sau a unei proceduri de extrădare.

2.Statul menționat mai sus procedează imediat la o anchetă preliminară în vederea stabilirii faptelor.

3.Orice persoană arestată în aplicarea paragrafului 1 al prezentului articol poate comunica imediat cu cel mai apropiat reprezentant autorizat al statului a căru cetățenie o are sau, dacă este vorba de o persoană apatridă, cu reprezentantul statului unde acesta își are în mod obișnuit reședința.

4.Cînd un stat a pus sub arest o persoană conform dispozițiilor prezentului articol, el va anunța imediat despre această măsură, precum și despre împrejurările care au justificat-o, statele vizate la paragraful 1 al art.

5.Statul care procedează la ancheta preliminară prevăzută de paragraful 2 al prezentului articol comunică de urgență concluziile sale acelor state și le face cunoscut dacă înțelege să-și exercite competența.

▣Art. 7

1.Statul parte pe teritoriul sub a căru jurisdicție este descoperit autorul bănuīt al unei infracțiuni vizate de art. 4, dacă nu-l extrădează pe acesta din urmă, supună cazul, în situațiile prevăzute de art. 5, autorităților sale competente pentru exercitarea acțiunii penale.

2.Aceste autorități vor lua decizia în aceleași condiții ca pentru orice infracțiune de drept comun care are caracter grav potrivit dreptului acestui stat. În cazurile prevăzute la paragraful 2 al art. 5, regulile de probațiune care se aplică urmăririi și condamnării nu vor fi în nici un caz mai puțin riguroase decît cele care se aplică în cazurile prevăzute la paragraful 1 al art. 5.

3.Orice persoană urmărită pentru vreuna din infracțiunile prevăzute la art. 4 beneficiază de garanția unui tratament echitabil în toate stadiile procedurii.

▣Art. 8

1.Infracțiunile prevăzute de art. 4 sînt de plin drept cuprinse în oricare tratat de extrădare încheiat între state părți. Statele părți se angajează să cuprindă acele infracțiuni în orice tratat de extrădare care s-ar încheia între ele.

2.Dacă un stat parte care subordonează extrădarea existenței unui tratat este sesizat cu o cerere de extrădare de către un alt stat parte cu care nu este legat printr-un tratat de extrădare, el poate considera prezenta convenție ca reprezentînd baza juridică a extrădării în ceea ce privește acele infracțiuni. Extrădarea este subordonată celorlalte condiții prevăzute de către dreptul statului solicitat.

3.Statele părți care nu subordonează extrădarea existenței unui tratat recunosc acele infracțiuni ca fiind cazuri de extrădare între ele în condițiile prevăzute de dreptul statului solicitat.

4.Între state părți acele infracțiuni sînt considerate, în scopul extrădării, ca fiind comise atît la locul săvîrșirii lor, cît și pe teritoriul sub jurisdicția statelor obligate să-și atribuie competența în virtutea paragrafului 1 al art. 5.

▣Art. 9

1.Statele părți își acordă asistența (cooperarea) judiciară reciprocă cea mai larg posibilă în orice procedură penală referitoare la infracțiunile prevăzute de art. 4, inclusiv în ceea ce privește comunicarea tuturor elementelor de probă de care dispun și care sînt necesare procedurii.

2.Statele părți își îndeplinesc obligațiile care le revin potrivit paragrafului 1 al prezentului articol, în conformitate cu orice tratat de cooperare (asistență) judiciară care poate exista între ele.

▣Art. 10

1.Fiecare stat parte se va îngriji ca datele și informațiile referitoare la interdicția torturii să facă parte integrantă din programul de instruire a personalului civil sau militar însărcinat cu aplicarea legilor, personalului medical, agenților autorității publice și altor persoane care pot interveni în paza, interogatoriul sau tratamentul oricărui individ reținut, arestat sau încarcerat sub orice formă.

2.Fiecare stat parte își include această interdicție printre regulile sau restricțiile edictate în ceea ce privește obligațiile și atribuțiile unor asemenea persoane.

▣Art. 11

Fiecare stat parte va exercita o supraveghere sistematică asupra regulilor, instrucțiunilor, metodelor și practicilor interogatoriului și asupra dispozițiilor privind paza și tratamentul persoanelor reținute, arestate sau încarcerate sub orice formă, pe oricare teritoriu aflat sub jurisdicția sa, în scopul de a evita orice caz de tortură.

▣Art. 12

Fiecare stat parte veghează ca autoritățile competente să procedeze imediat la o anchetă imparțială ori de cîte ori există motive rezonabile să se creadă că un act de tortură a fost comis pe oricare teritoriu aflat sub jurisdicția sa.

▣Art. 13

Fiecare stat parte va asigura oricărei persoane care pretinde că a fost supusă torturii pe oricare teritoriu aflat sub jurisdicția sa dreptul de a face piîngere în fața autorităților competente ale aceluși stat, care vor proceda imediat și imparțial la examinarea cauzei sale. Se vor lua măsuri pentru a asigura protecția reclamantului și a martorilor împotriva oricăror rele tratamente sau oricărei intimidări intervenite ca efect al plîngerii depuse sau al oricărei depoziții date.

▣Art. 14

Fiecare stat parte garantează, în sistemul său juridic, victimei unui act de tortură, dreptul de a obține reparație și de a fi indemnizată în mod echitabil și de o manieră adecvată, inclusiv mijloacele necesare pentru readaptarea sa cît mai complet posibilă. În cazul decesului victimei ca urmare a unui act de tortură, avînzii-cauză ai acesteia au dreptul la despăgubiri. Prezentul articol nu exclude nici un drept la despăgubiri pe care l-ar putea avea victima sau orice altă persoană în virtutea legilor naționale.

▣Art. 15

Fiecare stat parte veghează ca nici o declarație care s-a stabilit că a fost obținută prin tortură să nu poată fi invocată ca element de probă în vreo procedură, dacă acest lucru nu este îndreptat chiar împotriva persoanei acuzate de tortură, cu scopul de a se stabili că declarația a fost făcută.

▣Art. 16

1.Fiecare stat parte se angajează să interzică, în oricare teritoriu aflat sub jurisdicția sa, orice alte acte cauzatoare de suferințe sau tratamente cu cruzime, inumane ori degradante care nu sînt acte de tortură în sensul definit la art. 1, atunci cînd asemenea acte sînt săvârșite de un agent al autorității publice sau de orice altă persoană acționînd cu titlu oficial sau la instigarea sa ori cu consimțămîntul său expres sau tacit. În mod special, obligațiile enunțate la art. 10, 11, 12 și 13 sînt aplicabile ca urmare a înlocuirii mențiunii torturii prin mențiunea altor forme de suferințe sau tratamente cu cruzime, inumane ori degradante.

2.Dispozițiile prezentei convenții nu afectează dispozițiile nici unui alt instrument internațional sau lege națională care interzic pedepsele ori tratamentele cu cruzime, inumane sau degradante ori care se referă la extrădare sau expulzare.

▣PARTEA II:

▣Art. 17

1.Se instituie un Comitet contra torturii (denumit în continuare comitet), ale cărui funcții sînt definite mai jos. Comitetul se compune din zece experți de înaltă moralitate și care posedă o competență

recunoscută în domeniul drepturilor omului, care sînt mandatați cu titlu personal. Experții sînt aleși de către statele părți, ținîndu-se seama de o repartitie geografică echitabilă și de interesul pe care îl prezintă participarea la lucrările comitetului a unor persoane avînd experiență juridică.

2. Membrii comitetului sînt aleși prin vot secret de pe o listă de candidați desemnați de către statele părți. Fiecare stat parte poate desemna un candidat ales dintre resortisanții săi. Statele părți țin cont de interesul care există de a desemna pe acei candidați care să fie în același timp membri ai Comitetului drepturilor omului instituit în temeiul Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice și care să fie dispuși a face parte din Comitetul contra torturii.

3. Membrii comitetului sînt aleși în cursul reuniunilor bienale ale statelor părți convocate de către secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. La aceste reuniuni, la care cvorumul este constituit din două treimi ale statelor părți, sînt aleși membrii ai comitetului candidații care obțin cel mai mare număr de voturi și majoritatea absolută a voturilor reprezentanților statelor părți prezenți și votanți.

4. Prima alegere va avea loc cel mai tîrziu în șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei convenții. Cu cel puțin patru luni înainte de data fiecărei alegeri, secretarul general al Organizației Națiunilor Unite trimite o scrisoare statelor părți pentru a le invita să-și prezinte candidaturile într-un termen de trei luni. Secretarul general întocmește o listă în ordinea alfabetică a tuturor candidaților astfel desemnați, cu indicarea statelor părți care i-au desemnat, și o comunică statelor părți.

5. Membrii comitetului sînt aleși pe o perioadă de patru ani. Ei sînt reeligibili dacă sînt propuși din nou. Totuși, mandatul a cinci dintre membrii aleși cu ocazia primei alegeri va înceta la capătul a doi ani; imediat după prima alegere, numele acestor cinci membri va fi tras la sorți de către președintele reuniunii menționate la paragraful 3 al prezentului articol.

6. Dacă un membru al comitetului decedează, este demis din funcțiile sale ori nu mai este în măsură din orice alt motiv să se achite de atribuțiile sale în comitet, statul parte care l-a desemnat numește dintre resortisanții săi un alt expert care va funcționa în comitet restul perioadei de mandat rămas de exercitat, sub rezerva aprobării majorității statelor părți. Această aprobare este considerată ca obținută, cu condiția ca jumătate din statele părți sau mai mult să nu formuleze o opinie defavorabilă într-un termen de șase săptămîni socotite din momentul cînd ele au fost informate de către secretarul general al Organizației Națiunilor Unite despre numirea propusă.

7. Statele părți preiau în sarcina lor cheltuielile membrilor comitetului, pentru perioada cînd aceștia se achită de funcțiile lor în comitet.

Art. 18

1. Comitetul își alege biroul pentru o perioadă de doi ani. Membrii biroului sînt reeligibili.

2. Comitetul își stabilește el însuși regulamentul său interior; acesta trebuie, totuși, să conțină mai ales următoarele dispoziții:

a) cvorumul se compune din șase membri;

b) deciziile comitetului sînt luate cu majoritatea membrilor prezenți.

3. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite pune la dispoziția comitetului personalul și instalațiile materiale care îi sînt necesare pentru a se achita în mod eficace de funcțiile care i-au fost încredințate în virtutea prezentei convenții.

4. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite convoacă membrii comitetului pentru prima reuniune. După prima sa reuniune, comitetul se reunește de fiecare dată conform celor prevăzute în regulamentul său interior.

5. Statele părți preiau în sarcina lor cheltuielile ocazionate de ținerea reuniunilor statelor părți și ale comitetului, inclusiv rambursarea la Organizația Națiunilor Unite a oricăror cheltuieli cum sînt cheltuielile de personal și costul instalațiilor materiale pe care organizația le-ar fi angajat conform paragrafului 3 din prezentul articol.

Art. 19

1. Statele părți prezintă comitetului, prin intermediul secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, rapoarte asupra măsurilor pe care le-au luat pentru a-și îndeplini angajamentele asumate potrivit prezentei convenții, într-un termen de un an calculat de la intrarea în vigoare a convenției pentru statul parte interesat. În continuare, statele părți prezintă rapoarte complementare, la fiecare patru ani, asupra tuturor noilor măsuri luate, precum și orice alte rapoarte cerute de comitet.

2. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite transmite rapoartele tuturor statelor părți.

3.Fiecare raport va fi studiat de către comitet, care va putea face comentariile de ordin general asupra raportului pe care îl consideră adoptat și care transmite acele comentarii statului parte în cauză. Acest stat parte va putea să comunice ca răspuns comitetului toate observațiile pe care le consideră utile.

4.Comitetul poate hotărî, dacă apreciază necesar, să reproducă, în raportul anual pe care îl întocmește conform art. 24, toate comentariile formulate de el în virtutea paragrafului 3 al prezentului articol, însoțite de observațiile primite pe această temă de la statul parte interesat. Dacă statul parte interesat o va cere, comitetul va putea să reproducă și raportul prezentat în conformitate cu paragraful 1 al prezentului articol.

Art. 20

1.În cazul în care comitetul primește informații demne de crezut, care îi par să conțină indicații temeinice în sensul că pe teritoriul unui stat parte se practică în mod sistematic tortura, el va invita acel stat să coopereze în examinarea informațiilor și, în acest scop, să-i facă cunoscute observațiile sale în această privință.

2.Ținînd seama de toate observațiile pe care le va prezenta eventual statul parte interesat, precum și de orice alte informații pertinente de care dispune, comitetul poate, dacă apreciază că aceasta se justifică, să investească pe unu sau mai mulți membri ai săi cu sarcina de a proceda la o anchetă confidențială și de a-i face urgent un raport.

3.Dacă se efectuează o anchetă în virtutea paragrafului 2 din prezentul articol, comitetul caută cooperarea statului parte interesat. De acord cu acest stat parte, ancheta poate comporta și o vizită pe teritoriul acestuia.

4.După ce a examinat concluziile membrului sau membrilor, care i-au fost prezentate în temeiul paragrafului 2 al prezentului articol, comitetul va transmite aceste concluzii statului parte interesat, împreună cu toate comentariile sau sugestiile pe care le apreciază necesare în raport cu situația dată.

5.Toate lucrările comitetului despre care se face mențiune la paragrafele 1-4 ale prezentului articol sînt confidențiale și, în toate etapele lucrărilor, se vor depune eforturi pentru a se obține cooperarea statului parte. După ce aceste lucrări referitoare la ancheta întreprinsă în virtutea paragrafului 2 vor fi încheiate, comitetul va putea să hotărască, după consultări cu statul parte interesat, includerea unei relatări succinte asupra rezultatelor lucrărilor în raportul anual pe care îl va întocmi potrivit art. 24.

Art. 21

1.Fiecare stat parte la prezenta convenție poate, în virtutea prezentului articol, să dedare în orice moment că recunoaște competența comitetului de a primi și examina comunicări prin care un stat parte pretinde că un alt stat parte nu se achită da obligațiile care îi incumbă din prezenta convenție. Aceste comunicări nu pot fi primite și examinate conform prezentului articol decît dacă ele emană de la un stat paria care a făcut o declarație prin care recunoaște, în ceea ce îl privește, competența comitetului. Comitetul nu va primi nici o comunicare referitoare la un stat parte care nu a făcut o asemenea declarație. În privința comunicărilor primite în virtutea prezentului articol, se aplică următoarea procedură:

a)Dacă un stat parte la prezenta convenție apreciază că un alt stat, care este și el paria la convenție, nu aplică prevederile acesteia, poate, printr-o comunicare scrisă, să atragă atenția acestui stat asupra chestiunii respective. Într-un termen de trei luni de la data primirii comunicării, statul destinatar va prezenta statului care i-a adresat comunicarea explicații sau orice alte declarații scrise elucidînd problema, care vor trebui să cuprindă, pe cît posibil și util, indicații asupra regulilor de procedură și a mijloacelor de recurs, fie deja utilizate, fie în instanță, fie încă deschise;

b)Dacă, în termen de șase luni de la data primirii comunicării inițiale de către statul destinatar, chestiunea nu este soluționată în mod satisfăcător pentru cele două state părți interesate, oricare dintre ele va avea dreptul să o supună comitetului, adresîndu-i acestuia o notificare, precum și celuilalt stat interesat;

c)Comitetul nu va putea lua în examinare o chestiune care îi este supusă în virtutea prezentului articol decît după ce s-a asigurat că toate căile interne de recurs disponibile au fost folosite și epuizate, în conformitate cu principiile de drept internațional general recunoscute. Această regulă nu se aplică în cazurile în care procedurile de recurs depășesc termene rezonabile, nici în cazurile în care este puțin probabil că procedurile de recurs ar da satisfacție persoanei care este victimă a violării prezentei convenții;

d) Comunicările prevăzute de prezentul articol vor fi examinate de către comitet în ședințe închise;
e) Sub rezerva prevederilor alin. c), comitetul își pune bunele sale oficii la dispoziția statelor părți interesate, cu scopul de a se ajunge la o soluție amiabilă a chestiunii, întemeiată pe respectul obligațiilor prevăzute de prezenta convenție. În acest scop, comitetul poate, dacă apreciază oportun, să stabilească o comisie de conciliere ad-hoc.

f) În orice chestiune care îi este supusă în virtutea prezentului articol, comitetul poate să ceară statelor părți interesate, vizate la alin. b), să-i furnizeze orice informație pertinentă;

g) Statele părți interesate, vizate la alin. b), au dreptul de a fi reprezentate cu ocazia examinării chestiunii de către comitet și de a prezenta observații verbale sau în scris ori sub o formă sau alta;

h) Comitetul trebuie să prezinte un raport în termen de 12 luni socotit din ziua când a primit notificarea prevăzută de alin. b);

i) Dacă s-a putut găsi o soluție conformă cu prevederile alin. e), comitetul se limitează, în raportul său, la un scurt expozeu al faptelor și al soluției la care s-a ajuns;

j) Dacă nu s-a putut găsi o soluție conformă cu prevederile alin. e), comitetul se limitează, în raportul său, la un scurt expozeu al faptelor; textul observațiilor scrise și procesul-verbal cuprinzând observațiile orale prezentate de către statele părți interesate vor fi anexate la raport.

Pentru fiecare caz, raportul se comunică statelor părți interesate.

2. Dispozițiile prezentului articol vor intra în vigoare când cinci state părți la prezenta convenție vor fi făcut declarația prevăzută la paragraful 1 al prezentului articol. Această declarație va fi depusă de către statul parte secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, care o va comunica în copie celorlalte state părți. O declarație poate fi retrasă în orice moment printr-o notificare adresată secretarului general. Această retragere nu aduce atingere examinării oricărei chestiuni care face obiectul unei comunicări deja transmise în virtutea prezentului articol; nici o altă comunicare a unui stat parte nu va fi primită în virtutea prezentului articol după ce secretarul general va fi primit notificarea de retragere a declarației, în afară de cazul în care statul parte interesat va fi făcut o nouă declarație.

Art. 22

1. Orice stat parte la prezenta convenție poate, în temeiul prezentului articol, să declare în orice moment că recunoaște competența comitetului de a primi și examina comunicări prezentate de către sau în numele unor persoane particulare care țin de jurisdicția sa și care pretind că sînt victime ale unei violări, de către un stat parte, a dispozițiilor convenției. Comitetul nu va primi nici o comunicare interesînd un stat parte care nu a făcut o asemenea declarație.

2. Comitetul va declara inadmisibilă orice comunicare supusă în virtutea prezentului articol care este anonimă sau cînd el consideră că este un abuz de drept de a i se supune asemenea comunicări, sau că este incompatibilă cu dispozițiile prezentei convenții.

3. Sub rezerva dispozițiilor paragrafului 2, orice comunicare care este supusă comitetului în virtutea prezentului articol va fi adusă de către acesta în atenția statului parte la prezenta convenție care a făcut o declarație în virtutea paragrafului 1 și în privința căruia se afirmă că ar fi violat vreuna din dispozițiile convenției. În următoarele șase luni, acest stat supune în scris comitetului explicații sau declarații lămurind chestiunea și indicînd, dacă este cazul, măsurile pe care le-ar putea lua pentru remedierea situației.

4. Comitetul examinează comunicările primite în virtutea prezentului articol, ținînd seama de toate informațiile care i-au fost supuse de către sau în numele persoanei particulare și de către statul parte interesat.

5. Comitetul nu va putea examina nici o comunicare a unei persoane particulare, conform prezentului articol, fără să se asigure mai întîi că:

a) aceeași chestiune nu a fost și nu este în curs de examinare în fața unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare;

b) persoana particulară a epuizat toate căile de recurs interne disponibile; această regulă nu se aplică dacă procedurile de recurs depășesc termene rezonabile sau dacă este puțin probabil că ele ar da satisfacție persoanei particulare care este victima unei violări a prezentei convenții.

6. Comunicările prevăzute de prezentul articol vor fi examinate de către comitet în ședințe închise.

7. Comitetul aduce la cunoștință constatările sale statului parte interesat și persoanei particulare.

8. Dispozițiile prezentului articol vor intra în vigoare când cinci state părți la prezenta convenție vor fi făcut declarația prevăzută la paragraful 1 al prezentului articol. Această declarație va fi depusă de către statul parte secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, care o va comunica în copie celorlalte state părți. O declarație poate fi retrasă în orice moment printr-o notificare adresată secretarului general. Această retragere nu aduce atingere examinării oricărei chestiuni care face obiectul unei comunicări deja transmise în virtutea prezentului articol; nici o altă comunicare supusă de către sau în numele unei persoane particulare nu va fi primită în virtutea prezentului articol după ce secretarul general va fi primit notificarea de retragere a declarației, în afară de cazul în care statul parte interesat va fi făcut o nouă declarație.

▣ **Art. 23**

Membrii comitetului și membrii comisiilor de conciliere ad-hoc care ar putea fi numiți conform alin. e) al paragrafului 1 al art. 21 au dreptul la facilitățile, privilegiile și imunitățile recunoscute experților aflați în misiune în contul Organizației Națiunilor Unite, astfel cum acestea sînt enunțate în secțiunile pertinente ale Convenției cu privire la privilegiile și imunitățile Organizației Națiunilor Unite.

▣ **Art. 24**

Comitetul prezintă statelor părți și Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite un raport anual asupra activităților desfășurate în aplicarea prezentei convenții.

▣ **PARTEA III:**

▣ **Art. 25**

1. Prezenta convenție este deschisă spre semnare tuturor statelor.

2. Prezenta convenție este supusă ratificării. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

▣ **Art. 26**

Toate statele pot să adere la prezenta convenție. Aderarea se va face prin depunerea unui instrument de aderare la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

▣ **Art. 27**

1. Prezenta convenție va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi după data depunerii la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare stat care va ratifica prezenta convenție sau va adera după depunerea celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau aderare, convenția va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi după data depunerii de către acest stat a instrumentelor sale de ratificare sau aderare.

▣ **Art. 28**

1. Fiecare stat va putea, în momentul când va semna sau ratifica prezenta convenție sau când va adera la ea, să declare că nu recunoaște competența acordată comitetului potrivit art. 20.

2. Fiecare stat parte care va fi formulat o rezervă conform prevederilor paragrafului 1 al prezentului articol va putea în orice moment să retragă această rezervă printr-o notificare adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

▣ **Art. 29**

1. Orice stat parte la prezenta convenție va putea propune un amendament și depune propunerea sa secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. Secretarul general va comunica propunerea de amendament statelor părți, cerîndu-le să-i facă cunoscut dacă sînt în favoarea organizării unei conferințe a statelor părți în vederea examinării propunerii și a supunerii ei la vot. Dacă în cele patru luni care urmează datei unei asemenea comunicări, cel puțin o treime din statele părți se pronunță în favoarea ținerii unei asemenea conferințe, secretarul general va organiza conferința sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de majoritatea statelor părți prezente și votante la conferință va fi supus de secretarul general acceptării tuturor statelor părți.

2. Un amendament adoptat potrivit dispozițiilor paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare atunci când două treimi din statele părți la prezenta convenție vor fi informat secretarul general al Organizației Națiunilor Unite că l-au acceptat conform procedurii prevăzute în constituțiile lor.

3. Când amendamentele vor intra în vigoare, vor avea forță obligatorie pentru statele părți care le vor accepta, celelalte state părți rămînînd legate prin dispozițiile prezentei convenții și prin toate amendamentele anterioare pe care le vor fi acceptat.

▣Art. 30

1.Orice diferend între două sau mai multe state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenții, care nu poate fi rezolvat pe calea negocierilor, este supus arbitrajului la cererea uneia dintre ele. Dacă, în cele șase luni care urmează datei cererii în arbitraj, părțile nu reușesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate să supună diferendul Curții Internaționale de Justiție, depunând o cerere conformă cu statutul curții.

2.Fiecare stat va putea, în momentul în care va semna sau ratifica prezenta convenție sau va adera la ea, să declare că nu se consideră legat de dispozițiile paragrafului 1 al prezentului articol. Celelalte state părți nu vor fi legate prin dispozițiile de mai sus față de orice stat parte care va fi formulat o asemenea rezerva.

3.Orice stat parte care va fi formulat o rezervă în conformitate cu prevederile paragrafului 2 al prezentului articol va putea în orice moment să retragă această rezervă printr-o notificare adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

▣Art. 31

1.Un stat parte va putea să denunțe prezenta convenție printr-o notificare scrisă adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. Denunțarea produce efecte după un an de la data când notificarea a fost primită de către secretarul general.

2.O asemenea denunțare nu va elibera statul parte de obligațiile care îi incumbă în virtutea prezentei convenții în ceea ce privește orice act sau orice omisiune înainte de data la care denunțarea va produce efecte; ea nu va putea în nici un fel să împiedice continuarea examinării oricărei chestiuni cu care comitetul era deja sesizat la data la care denunțarea a produs efecte.

3.După data la care denunțarea de către un stat parte produce efecte, comitetul nu procedează la examinarea nici unei chestiuni noi privind acest stat.

▣Art. 32

Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va notifica tuturor statelor care vor fi semnat prezenta convenție sau la care vor fi aderat:

a)semnăturile, ratificările și aderările primite în aplicarea art. 25 și 26;

b)data intrării în vigoare a convenției în aplicarea art. 27 și data intrării în vigoare a fiecărui amendament în aplicarea art. 29;

c)denunțările primite în aplicarea art. 31.

▣Art. 33

1.Prezenta convenție, ale cărei texte în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă sînt în mod egal autentice, va fi depusă la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

2.Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va pune la dispoziția tuturor statelor cîte o copie legalizată de pe prezenta convenție.

._****._

Prezenta convenție a fost adoptată prin consens de către Adunarea generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1984.

*) Traducere.

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 112 din data de 10 octombrie 1990